

**ANTON
VAN ZANTBEEK**

Je leven voor een voordeel

De woonplaats van een burger is belangrijk voor de overheid. Denk maar aan Siegfried Bracke (N-VA), die de onderbroeken in zijn kleerkast aan de politie moest tonen om te bewijzen dat hij wel degelijk in Gent woonde. Aan het domicilie is de personenbelasting gekoppeld. Het hoeft dus niet te verbazen dat er weleens wordt gejongleerd met die woonplaats. In België zijn er belastingplichtigen die beweren dat ze in Knokke of Koksijde wonen, terwijl dat niet het geval is. Dat is lucratief, omdat die gemeenten geen toeslag heffen op de belastingfactuur. Maar je kunt ook woonplaatshoppen in belastingparadijzen in het buitenland. Zelfs de gewone man kan fiscale koopjes doen in het buitenland. Zo zijn er buurlanden die pensioenkapitalen voordeliger belasten of aandelenoptieplannen van werknemers fiscaal een warm hart toedragen.

Van fiscale woonplaats veranderen is niet eenvoudig. Je moet er je hele leven voor omgooien. Uit de feiten moet blijken dat je echt bent verhuisd. Je komt niet langer thuis in België, maar elders. De feitelijke afweging is bijzonder aan België. Andere landen tellen dagen. Zodra je in een jaar meer dan 183 dagen op een grondgebied verblijft, word je geacht daar te wonen. België hanteert een ander criterium. Waar je thuis bent, wordt bewezen aan de hand van een veelheid aan objectieve omstandigheden. Waar verblijft het gezin? Waar lopen de kinderen school? Hoe is de sociale zekerheid geregeld? Waar speelt de belastingplichtige golf of gaat hij bruiden? Bij welke huisarts gaat hij?

Je leven omgooien om een fiscaal voordeeltje te doen, is lastig. Daarom durven belastingplichtigen de feiten weleens naar hun hand te zetten. Ze creëren een façade dat ze in het buitenland wonen, maar in werkelijkheid wonen ze gewoon in België. Dat gaat gepaard met fictieve lidmaatschappen, het laten branden van het licht of het laten lopen van de waterkraan: allemaal kunstgrepen om de fiscus te laten geloven dat ze wonen waar

ze niet wonen. Maar die kunstgrepen zijn veelal naïef. Een simpele check van de mobiele telefoon maakt snel duidelijk waar je werkelijk bent. Ook visa, bankrekeninguittreksels en vliegtuigtickets bewijzen de echte whereabouts.

Dat soort domiciliefraude wordt in België amper gecontroleerd. Uiteraard kent iedereen het Monaco-verhaal van Tom Boonen. Maar Boonen is een publieke figuur. Zijn leven wordt in de media in het lang en het breed tentoongespreid. De vele anonieme Belgen die beweren dat ze in het buitenland wonen,

maar eigenlijk gewoon in Knokke flaneren, blijven buiten schot. Door de falende controle wordt het veranderen van domicilie als een eenvoudige en laagdrempelige fiscale oplossing naar voren geschoven. Maar in werkelijkheid is het een zeer lastige fiscale planning. In het begin doe je je best. Je verblijft veel in het buitenland en probeert er sociale contacten op te bouwen. Maar na verloop van tijd her-

val je in je vroegere levenspatroon. Dat is ook logisch. Je wilde niet echt verhuizen. Er is enkel de fiscale trigger. Langzaam maar zeker herneemt je vroegere leven. Na een paar jaar rest enkel nog een façade. Je doet alsof je in het buitenland woont, maar in werkelijkheid woon je in België.

Tot nu blijkt. In de pers was te lezen dat de Bijzondere Belastinginspectie (BBI) is binnengevallen in de woning van een Aalstenaar die beweerde in Luxemburg te wonen. Dat is uitzonderlijk. Maar één zwaluw maakt de lente niet. Maar misschien wordt de domiciliefraude nu wel aangepakt, niet enkel die in het buitenland, maar ook in België. Voor zij die zich aangesproken voelen, is het hoog tijd hun fiscale woonplaats in overeenstemming te brengen met hun werkelijke woonplaats. ©

De auteur is advocaat van Rivus en professor aan de Faculteit Economie en Bedrijfswetenschappen van de KU Leuven en de Fiscale Hogeschool.